

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

кафедра фінансів

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для виконання Звіту про проходження
виробничої практики студентами
обліково-фінансового факультету
спеціальності 7.050106 "Облік і аудит"

Вимоги до оформлення Звіту:

Параметри сторінки: ВЕРХ, НИЗ – 2 см, ЛІВЕ – 3 см, ПРАВЕ – 1,5 см

Шрифт: Times New Roman, 14; 1,5 інтервал міжрядковий

Структура звіту

Титул

Направлення на практику (береться на кафедрі фінансів)

Календарний план проходження практики

Щоденник проходження практики

Характеристика студента (складається на підприємстві, підпис, печатка)

Зміст (окремий аркуш)

Вступ

Розділ 1. Організація фінансової роботи на підприємстві

Розділ 2. Організація грошових розрахунків

Розділ 3. Грошові надходження підприємства. Формування і розподіл прибутку

Розділ 4. Оборотні активи та джерела їх утворення

Розділ 5. Фінансове забезпечення формування і відтворення основних засобів

Розділ 6. Оподаткування підприємства

Розділ 7. Кредитування підприємства

Розділ 8. Оцінка фінансового стану підприємства

Розділ 9. Фінансове планування на підприємстві

Розділ 10. Фінансова санація та банкрутство

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Печатка підприємства має стояти на титульному аркуші Звіту, щоденника, на характеристиці, на останній сторінці календарного плану, разом з підписом керівника підприємства (бухгалтера, або керуючого практикою)

Сторінки: Титул, Зміст, Вступ і перші сторінки розділів не нумеруються, але рахуються, тобто Титул – це 1 стор., Зміст – 2 стор., Вступ – 3 і так далі.

Міністерство аграрної політики України
Навчально – науковий інститут
Миколаївський державний аграрний університет

Кафедра фінансів

ЗВІТ

про виробничу практику з фінансів підприємства

студента(ки) обліково - фінансового факультету

групи Б 4/ _____

Об'єкт практики: _____ району

Період проходження практики з _____ 20 _____ року по _____ 20 _____ року

Керівник практики від підприємства: _____

Керівник практики від університету: _____

Календарний план

проходження практики з фінансів підприємства студентом(кою)
обліково - фінансового факультету групи Б 4/ на підприємстві району

№	План проходження практики	Термін	Примітки*
1	Ознайомлення з підприємством	14.01.10	
2	Ознайомлення з організацією фінансової роботи на підприємстві	15.01.10-16.01.10	
3	Ознайомлення з організацією проведення грошових розрахунків		
4	Ознайомлення з методикою отримання грошових надходжень підприємством. Вивчення особливостей формування і розподіл прибутку на ньому		
5	Ознайомлення зі структурою, джерелами оборотних активів та джерелами їх утворення		
6	Ознайомлення з особливостями фінансового забезпечення формування і відтворення основних засобів		
7	Ознайомлення з методикою оподаткування підприємства		
8	Ознайомлення з механізмом кредитування підприємства		
9	Ознайомлення з методикою оцінки фінансового стану підприємства		
10	Ознайомлення з особливостями проведення фінансового планування на підприємстві		
11	Ознайомлення з методами фінансової санації та оцінки ймовірності банкрутства, що пропонується на підприємстві		
12	Підведення підсумків пройденної практики. Складання Звіту про виконану роботу		

* в Примітках студент має розписатись в кожній клітинці

Щоденник проходження практики

з фінансів підприємства студентом(кою)
обліково - фінансового факультету групи Б 4/ на підприємстві району

№	Дата	Опис проведеної роботи на підприємстві	Примітки керівника практикою від підприємства*
1	14.01.10	Прибуття на місце проходження практики. Ознайомлення з виробничими характеристиками підприємства.	
2	15.01.10	Вивчення особливостей проведення фінансової роботи	

* Керівник практики має розписатись у кожній клітинці

Характеристика

на студента(ку) обліково - фінансового факультету МДАУ групи Б 4/__,
який(а) проходив(ла) практику на підприємстві _____ району

П.І.Б. проходив(ла) виробничу практику з фінансів підприємства терміном з _____
по _____ на _____ району. Під час проходження
практики студент(ка) проявив(ла) себе.....

.....

.....

.....

Дата

Підпис керуючого практикою з вказівкою його посади на підприємстві (бажано керівник
підприємства, або головний бухгалтер)

Зміст

	стор.
Вступ	3
Розділ 1. Організація фінансової роботи на підприємстві	
Розділ 2. Організація грошових розрахунків	
Розділ 3. Грошові надходження підприємства. Формування і розподіл прибутку	
Розділ 4. Оборотні активи та джерела їх утворення	
Розділ 5. Фінансове забезпечення формування і відтворення основних засобів	
Розділ 6. Оподаткування підприємства	
Розділ 7. Кредитування підприємства	
Розділ 8. Оцінка фінансового стану підприємства	
Розділ 9. Фінансове планування на підприємстві	
Розділ 10. Фінансова санація та банкрутство	
Висновки	
Список використаних джерел	
Додатки	

Вступ

У вступі обов'язково має бути вказано:

Корисність виробничої практики з фінансів для студентів -

Мета проходження практики -

Об'єкт проходження практики -

Джерела даних -

Структура Звіту -

Вступ розміщений на 2 - 3 сторінках.

Кожний розділ Звіту починається з нової сторінки, назва розділу посередині, пропуск одного рядка і починається текст розділу. Абзацний відступ 1,25 по всій роботі однаковий, вирівнювання «по ширині».

Замість слова «підприємство» вказується Ваше господарство.

Між таблицями та рисунками завжди має бути текст.

Кожний розділ має закінчуватись невеликим, але логічним висновком по ньому.

Таблиці не переносити, не розривати.

Розділ 1. Організація фінансової роботи на підприємстві

В цілому фінансова робота це - ....

Організація фінансової роботи на підприємстві здійснюється фінансовою службою підприємства ....., ким (конкретні прізвища, посади).....

Посадові обов'язки бухгалтера, фінансової служби.....

Що таке фінансова діяльність підприємства ....., ... яка здійснюється завдяки фінансовим ресурсам – це ....., ...обсяг фінансових ресурсів залежить від розміру, спеціалізації та майнового стану підприємства.

Спочатку характеризуємо розмір господарства за допомогою наступної таблиці.

Таблиця 1.1

Розміри виробництва _____ Миколаївського району

Показники	Роки			2009 рік у % до:	
	2007	2008	2009	2007 р.	2008 р.
Вартість валової продукції в порівняних цінах 2005 року, тис. грн					
Грошова виручка від реалізації сільськогосподарської продукції, тис. грн					
Площа с.-г. угідь всього, га					
Середньорічна вартість основних і оборотних засобів, тис. грн.					
Середньорічна чисельність працівників зайнятих в сільському господарстві, чол.					
Поголів'я худоби та птиці, ум. гол.					

Вартість ВП – розраховується множенням виробленої продукції (форма № 50 с.-г.) на порівняну ціну 2005 р. окремого виду продукції

Грошова виручка від реалізації сільськогосподарської продукції - форма № 50 с.-г.

Площа с.-г. угідь всього - форма № 50 с.-г.

Середньорічна вартість основних і оборотних засобів – форма № 1 «Баланс», (вартість основних + вартість оборотних на початок року + вартість основних + вартість оборотних на початок року)/2

Середньорічна чисельність працівників зайнятих в сільському господарстві, чол. - форма № 50 с.-г.

Поголів'я худоби та птиці, ум. гол. - поголів'я худоби та птиці (форма № 50 с.-г.) помножити на коефіцієнти переведу ВРХ – 1, Свині – 0,6 ....
Після таблиць розширений висновок.

Таблиця 1.2

Розмір та структура грошової виручки від реалізації у
району, тис. грн

Показники	Роки			В середньому за три роки	Структура грошової виручки від реалізації:	
	2007	2008	2009		сільськогосподарської продукції	всієї продукції
Зерно						
Соняшник						
Овочі						
Плоди і ягоди						
Виноград						
Інша продукція рослинництва						
Разом по рослинництву:						
Молоко						
Свині						
Бджільництво						
Інша продукція тваринництва						
Разом по тваринництву						
Всього по сільськогосподарському виробництву					100,0	
Промислова продукція					x	
Виконання робіт					x	
Всього по господарству					x	100,0

Вихідні дані для табл. 1.2 з форми №50 с.-г. В показники (1 стовпчик табл.1.2) вся продукція, що є на підприємстві.

Таблиця 1.3

Склад та структура майна району

Активи	На початок 2009 р.		На початок 2010 р.		Відхилення, (+,-)	
	сума, тис. грн	структура, %	сума, тис. грн	структура, %	сума, тис. грн	відсоткові пункти
I. Необоротні активи						
в тому числі: - основні засоби (залишкова вартість)						

Довгострокові біологічні активи					
Інші фінансові інвестиції					
2. Оборотні активи					
в тому числі:					
Виробничі запаси					
Поточні біологічні активи					
Незавершене виробництво					
Готова продукція					
Товари					
Дебіторська заборгованість за товари, роботи і послуги					
Дебіторська заборгованість з бюджетом					
Інша поточна дебіторська заборгованість					
Грошові кошти					
Разом		100,0		100,0	

Вихідні дані для табл. 1.3, 1.4 – форма № 1 «Баланс» - актив, пасив

Тепер розглянемо джерела наявних коштів, їх склад та відношення власних та залучених коштів (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Джерела та структура утворення майна в _____ району

Вид джерел фінансових вкладень	На початок 2009 р.		На початок 2010 р.		Відхилення, (+,-)	
	сума, тис. грн	структура, %	сума, тис. грн	структура, %	сума, тис. грн	відсоткові пункти
Статутний капітал						
Інший додатковий капітал						
Резервний капітал						
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)						
Разом власного капіталу						
Довгострокові кредити банків						
Інші довгострокові зобов'язання						

Короткострокові кредити банків						
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги						
Поточні зобов'язання за розрахунками:						
- з бюджетом						
- зі страхування						
- з оплати праці						
- з учасниками						
Інші поточні зобов'язання						
Загальна сума власних та позикових коштів		100,0		100,0		

Розділ 2. Організація грошових розрахунків

Грошові кошти – це...

Готівкові і безготівкові –

Ліміт залишку коштів в касі – .... Як встановлюється на підприємстві.... Розрахунок ліміту – в Додатки, Договір про розрахунково-касове обслуговування в Додатки.

Опис прийняття і вибуття готівки з каси (Прибутковий касовий ордер, Видатковий касовий ордер, журнал реєстрації прибуткових і видаткових касових ордерів, касова книга – опис, приклад документа в Додатки).

Опис посадових обов'язків касира, його прізвище на підприємстві.

Рахунок в банку – №, який банк, які види рахунків, перелік документів на відкриття рахунків

Які саме форми безготівкових документів використовуються на цьому підприємстві, їх детальний опис, схема документообігу, в Додатки – приклади таких документів.

Рух грошових коштів по поточному рахунку відображають у виписці банку – це ....

Таблиця 2.1

Рух грошових коштів в 2009 р. в _____, тис.грн

Стаття	Надходження	Вибуття
І. Рух грошових коштів у результаті операційної діяльності		

Ця табл. заповнюється із форми № 3 «Звіт про рух грошових коштів».

Далі йде опис розрахунково-касової дисципліни, та порядок при її порушенні.

Розділ 3. Грошові надходження підприємства. Формування і розподіл прибутку

Грошові надходження –

Виручка від реалізації продукції –

Основні принципи отримання виручки –

Планування обсягу виручки від реалізації продукції –

Методи планування саме на цьому підприємстві –

Фінансові результати –

Валовий дохід –

Чистий дохід –

Прибуток –

Загальний прибуток –

Розрахунок прибутку - ....., послідовність розрахунку....., планування прибутку....., фактори впливу на розмір прибутку.

Ціна –

Собівартість –

Таблиця 3.1

Формування фінансових результатів у _____ району

Показники	2007 р.	2008 р.	2009 р.
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)			
Податок на додану вартість			
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)			
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)			
Валовий прибуток (збиток)			
Інші операційні доходи			
Доходи від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції			
Адміністративні витрати			
Витрати на збут			
Інші операційні витрати			
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції			
Фінансові результати від операційної діяльності			
Інші фінансові доходи			
Інші доходи			
Фінансові витрати			

Фінансовий результат від звичайної діяльності			
Чистий прибуток (збиток)			

Ця табл. заповнюється із форми № 2 «Звіт про фінансові результати».

Якісною характеристикою прибутковості є рентабельність – це ....

Види рентабельності, формули розрахунків і значення в таблиці:

Таблиця 3.2

Основні показники рентабельності _____ району

Показники	2007 р.	2008 р.	2009 р.	Відхилення (+,-)
Рентабельність активів				
.....				
.....				
.....				

№ Показники Формула розрахунку Методика розрахунку

1	2	3	4
5. Оцінка рентабельності			
5.1	Обсяг чистого прибутку	<i>Прибуток від звичайної діяльності (П_{зд}) + Надзвичайні доходи (НД) – Надзвичайні витрати (НВ) – Податки з надзвичайного прибутку (Н_п)</i>	ф. 2, ряд. 190 + ряд. 200 - ряд. 205 - - ряд. 210
5.2	Рентабельність продукції	$\frac{ЧП}{СР} \cdot 100 \%$ <i>Світовартість реалізованої продукції (СР)</i>	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 220}}{\text{ф. 2, ряд. 040}} \cdot 100$
5.3	Рентабельність активів	$\frac{ЧП}{В_{ар}} \cdot 100 \%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 220} \cdot 100}{\text{ф. 1, (гр. 3 ряд. 640 ряд. (280) + гр. 4 ряд. 640 ряд. (280)) : 2}}$
5.4	Рентабельність власного капіталу	$\frac{ЧП}{ВК_{ар}} \cdot 100 \%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 220} \cdot 100}{\text{ф. 1, (гр. 3 ряд. 380 + гр. 4 ряд. 380) : 2}}$
5.5	Рентабельність основного капіталу	$\frac{\text{Прибуток від звичайн. діяльн. до оподаткування (Пзд(оп))}}{В} \cdot 100 \%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 170}}{\text{ф. 1, ряд. 640 (ряд. 280)}} \cdot 100$
5.6	Операційна рентабельність реалізованої продукції	$\frac{\text{Операційний прибуток (Оар)}}{ЧД_r} \cdot 100 \%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 100}}{\text{ф. 2, ряд. 025}} \cdot 100$
5.7	Чиста рентабельність реалізованої продукції	$\frac{ЧП}{ЧД_r} \cdot 100 \%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 220}}{\text{ф. 2, ряд. 025}} \cdot 100$
5.8	Валова рентабельність продажу	$\frac{\text{Валовий прибуток (Вар)}}{ЧД_r} \cdot 100 \%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 050}}{\text{ф. 2, ряд. 025}} \cdot 100$

Показники таблиці розраховуються за цими формулами, в таблиці зазначаються лише отримані відповіді. ф 1 – це форма фін.звітності «Баланс» тощо

Розділ 4. Оборотні активи та джерела їх утворення

Оборотні активи - .....

Аналіз складу та структури обігових активів у наступних таблицях:

Таблиця 4.1

Склад та структура оборотних активів у _____ району

Елементи (склад) оборотних активів	2007 р.		2008 р.		2009 р.		2009р.у% до:	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%	2007р.	2008р.
Виробничі запаси								
.....								

Ця табл. заповнюється із форми № 1 «Баланс».

Таблиця 4.2

Забезпеченість запасів економічно - обґрунтованими джерелами фінансування у _____ району, тис.грн

Показники	2007 р.	2008 р.	2009 р.	Відхилення (+,-) 2009р. від:	
				2007р.	2008р.
1. Наявність власних оборотних коштів					
2. Наявність власних і довгострокових позикових джерел формування запасів і затрат					
3. Загальна величина основних джерел формування запасів і затрат					
4. Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів					
5. Надлишок (+) або нестача (-) власних і довгострокових позикових джерел формування запасів і затрат					
6. Надлишок (+) або нестача (-) основних джерел формування запасів і затрат					

Ця табл. заповнюється із форми № 1 «Баланс».

Власні кошти - ...

Таблиця 4.3

Наявність та динаміка власних оборотних коштів у _____ району, тис.грн

Показники	2007 р.	2008 р.	2009 р.	Відхилення (+,-) 2009р. від:	
				2007р.	2008р.
1. Статутний капітал					
2. Резервний капітал					

3. Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)					
Разом власний капітал					
Незавершене будівництво					
Основні засоби					
Разом необоротні активи					

Ця табл. заповнюється із форми № 1 «Баланс».

Таблиця 4.4

Склад та структура позикових коштів у _____ району

Показники	2007 р.		2008 р.		2009 р.		Відхилення	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
Забезпеченість витрат і платежів								
Довгострокові зобов'язання								
Кредиторська заборгованість								
Інші поточні зобов'язання								
Всього залучених коштів								

Ця табл. заповнюється із форми № 1 «Баланс».

Нормування оборотних коштів - ...

Методика нормування оборотних коштів на підприємстві - ...

Таблиця 4.5

Норматив власних обігових активів та джерел їх покриття у _____ району

Елементи (склад) оборотних активів	Сума, тис.грн
Сировина, основні матеріали	
Тара	
Запасні частини	
Малоцінні та швидкозношувані предмети	
Незавершене виробництво	
Готова продукція	
Бензин	
Дизельне паливо	
Дизельні масла	
Електроенергія	
Мінеральні добрива	
Норматив разом	
Нормативна наявність власних обігових активів на початок року	
Прибуток	
Сталі пасиви	

Інші джерела	
Кредити банку	
Разом джерел	

Ця табл. заповнюється із форми № 1 «Баланс».

Згідно порядку нормування оборотних коштів сума сукупного нормативу на кінець планового року повинна відповідати сумі джерел покриття нормативу, що включають позикові джерела, прибуток...

Ефективність використання обігових активів - ...

Таблиця 4.6

Ефективність використання обігових активів у _____ району

Показники	2007 р.	2008 р.	2009 р.	2009р. у % до:	
				2007р.	2008р.
Фондовіддача, тис.грн					
Фондоємність, тис.грн					
Прибутковість, тис.грн					
Коефіцієнт обіговості					
Тривалість одного обороту, днів					
Вивільнення (заморожування) обігових активів					

1. Тривалість одного обороту в днях і визначається за формулою:

$$O = \frac{C \cdot D}{P}$$

де O — термін обертання оборотних коштів, днів;

C — середні залишки нормованих оборотних коштів, грн.;

D — тривалість періоду, за який обчислюється обертання, днів;

P — обсяг реалізації продукції, грн.

Чим швидше обертаються авансовані обігові кошти, тим кращий досягається результат, за допомогою однієї й тієї ж суми засобів виробляється та реалізується більше продукції.

2. Коефіцієнт обіговості оборотних засобів, що визначається як відношення обсягу реалізованої продукції за рік у гривнях до середньорічних залишків нормованих оборотних засобів у гривнях. Цей показник характеризує кількість оборотів оборотних засобів за звітний період. Чим більше оборотів здійснюють оборотні засоби, тим ефективніше вони використовуються.

3. Фондовіддача обчислюється як відношення прибутку від реалізації товарної продукції (грн.) до середніх залишків нормованих оборотних засобів (грн.). Цей показник характеризує, скільки прибутку припадає на 1 грн. оборотних засобів.

4. Фондоємність — обернений до фондовіддачі показник.

Розділ 5. Фінансове забезпечення формування і відтворення основних засобів

Основні засоби - ...

Класифікація - ...

Будівлі - ..

Споруди - ...

Передавальні пристрої - ..
 Машини та обладнання - ...
 Транспортні засоби - ...
 Багаторічні насадження - ..

Таблиця 5.1
району

Склад і структура основних засобів у

Показники	2007 р.		2008 р.		2009 р.		2009р.у% до:	
	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%	2007р.	2008р.
Будинки, споруди, пристрої								
.....								

Ця табл. заповнюється із форми № 1 «Баланс», форми № 50 с.-г., форми № 11 о.ф.
 Фізичний, моральний знос - .....

Таблиця 5.2

Забезпеченість основними засобами у _____ району, тис.грн

Показники	Роки			2009р. у % до:	
	2007	2008	2009	2007р.	2008р.
Припадає на 100 га с.-г. угідь вартості основних виробничих засобів					
Припадає на 1 середньорічного працівника вартості основних виробничих засобів					

Ця табл. заповнюється із форми № 1 «Баланс», форми № 50 с.-г.

забезпечення підприємства основними фондами:

а) *фондомісткість*, яка характеризує забезпеченість підприємства основними засобами і визначається як відношення середньорічної вартості основних засобів виробничого характеру до річного обсягу виробленої продукції;

б) *фондоозброєність*, яка показує величину вартості основних засобів, що припадає на одного працівника, і визначається як відношення середньорічної вартості основних засобів виробничого характеру до середньоспискової чисельності працівників;

Таблиця 5.3

Показники стану та руху основних засобів у _____ району, тис.грн

Показники	Роки			2009р. у % до:	
	2007	2008	2009	2007р.	2008р.
Коефіцієнт зносу					
Коефіцієнт придатності					
Коефіцієнт вибуття					
Коефіцієнт оновлення					
Коефіцієнт росту					

Ця табл. заповнюється із форми № 1 «Баланс», форми № 50 с.-г.

стан основних виробничих фондів:

а) *коефіцієнт зносу основних засобів*, який дає змогу оцінити стан основних засобів, тобто характеризує частку вартості основних засобів, яку списано на витрати виробництва в попередніх періодах, і визначається як відношення суми зносу основних засобів до середньорічної вартості основних засобів виробничого характеру;

б) *коефіцієнт придатності основних засобів* показує, яка частина основних засобів придатна для експлуатації в процесі господарської діяльності.

Коефіцієнт придатності основних засобів = 1 - Коефіцієнт зносу основних засобів

в) *коефіцієнт оновлення*, який характеризує інтенсивність уведення в дію нових основних засобів і визначається як відношення вартості основних засобів виробничого характеру, введених у дію за рік, до середньорічної вартості основних засобів виробничого характеру;

г) *коефіцієнт вибуття*, який показує інтенсивність вибуття основних засобів і визначається як відношення вартості виведених за рік з експлуатації основних засобів виробничого характеру до середньорічної вартості основних засобів виробничого характеру;

Таблиця 5.4

Ефективність використання основних засобів у _____ району

Показники	Роки			2009р. у % до:	
	2007	2008	2009	2007р.	2008р.
	Фондовіддача, грн.				
Отримано на 1 грн основних засобів, грн.:					
- прибутку					
- валового доходу					
Рівень рентабельності, %					

Ця табл. заповнюється із форми № 1 «Баланс», форми № 50 с.-г.

а) *фондовіддача*, яка характеризує ефективність використання основних засобів виробничого характеру та відображає суму виробленої продукції, що припадає на 1 гривню основних засобів, і визначається як відношення річного обсягу виробленої продукції у гривнях до середньорічної вартості основних засобів виробничого характеру;

б) *рентабельність основних виробничих фондів*, яка визначає ступінь використання основних виробничих фондів і розраховується як відношення річного обсягу прибутку підприємства до середньорічної вартості основних засобів виробничого характеру.

Амортизація - ....

Амортизаційні відрахування - ..

Методи нарахування амортизації: .... (кожний розписать), який використовується на підприємстві

Методи відтворення основних засобів - ..

Капітальні інвестиції - ....

Таблиця 5.5
району, тис.грн

Формування капітальних інвестицій у

Найменування	№ рядка	Освоєно у:		
		2007р.	2008р.	2009 р.
Капітальні інвестиції, усього	010			
у т.ч.: інвестиції в основний капітал	011			
з них: у капітальне будівництво	012			
у придбання машин та обладнання	013			
Витрати та інші необоротні матеріальні активи	014			
Витрати на формування основного стада	018			
З рядка 010 сума податку на додану вартість	019			

Ця табл. заповнюється із форми № 1 «Баланс», форми № 50 с.-г.

Розділ 6. Оподаткування підприємства

Податкова система України - ....

Податки - .....

Дане підприємство є платником таких податків: ....

ФСП - ... методика розрахунку на підприємстві..., ставки, порядок сплати, термін, особливості для аграріїв, Розрахунок ФСП в Додатки..

ПДВ - ... методика розрахунку на підприємстві..., ставки, порядок сплати, термін, особливості для аграріїв, Розрахунок ПДВ в Додатки., податкове зобов'язання і податковий кредит в сумах., розрахунки

Збори....

Опис всіх видів зборів і внесків... Всі форми по ним в Додатки

ПДФО - .....

Відрахування до ФСС - ....

Розділ 7. Кредитування підприємства

Кредит як джерело фінансування -

Кредит - це...

Ознаки, принципи, види кредитів -

Опис договірних кредитних відносин саме цього підприємства (банк, № рахунку, цілі кредиту, застава, %, термін, документи для отримання кредиту) з вказівкою № договорів кредитування, та винесенням їх у Додатки

Таблиця 7.1
району

Оцінка кредитоспроможності

Показники	Роки			2009р. у % до:	
	2007	2008	2009	2007р. 2008р.	
Рентабельність продукції, %					
Рентабельність реалізованої продукції, %					
Рентабельність вкладень, %					
Рентабельність виробничих фондів, %					

Рентабельність власних вкладень				
Коефіцієнт співвідношення власних і залучених коштів				
Коефіцієнт загальної ліквідності				
Коефіцієнт абсолютної ліквідності				
Коефіцієнт швидкої ліквідності				
Коефіцієнт концентрації залученого капіталу				
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів				
Коефіцієнт фінансової стабільності				
Коефіцієнт автономії				
Коефіцієнт процентних виплат				

1	2	3	4
2.2	Маневреність власних оборотних коштів	$\frac{\text{Грошові кошти та їх еквіваленти (ГК)}}{\text{ВСК}}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 230}}{\text{ф. 1, ряд. 260 - ряд. 090}}$
2.3	Коефіцієнт покриття	$\frac{\text{ОА} + \text{Витрати майбутніх періодів (Вмп)}}{\text{ПЗ} + \text{Доходи майбутніх періодів (Дмп)}}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 260} + \text{ряд. 270}}{\text{ф. 1, ряд. 620} + \text{ряд. 630}}$
2.4	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{\text{ОА} + \text{Вмп} - \text{Запаси і товари (ЗТ)}}{\text{ПЗ} + \text{Дмп}}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 260} + \text{ряд. 270}}{\text{ф. 1, ряд. 620} + \text{ряд. 630}}$ (ряд. 100 + ... + ряд. 140) ф. 1, ряд. 620 + ряд. 630
2.5	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{\text{Грошові кошти та їх еко. у нац. та іноз. валютах (ГК1)}}{\text{ПЗ} + \text{Дмп}}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 230} + \text{ряд. 240}}{\text{ф. 1, ряд. 620} + \text{ряд. 630}}$
2.6	Частка оборотних коштів у активах	$\frac{\text{ОА} + \text{Вмп}}{\text{Б}}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 260} + \text{ряд. 270}}{\text{ф. 1, ряд. 640} (\text{ряд. 280})}$
2.7	Частка виробничих запасів у поточних активах	$\frac{\text{Виробничі запаси (ВЗ)}}{\text{ОА} + \text{Вмп}}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 100}}{\text{ф. 1, ряд. 260} + \text{ряд. 270}}$
3. Оцінка фінансової стійкості			
3.1	Коефіцієнт фінансової автономії	$\frac{\text{ВК}}{\text{Б}}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 280}}{\text{ф. 1, ряд. 640} (\text{ряд. 280})}$

Розділ 8. Оцінка фінансового стану підприємства

Фінансовий стан –

Оцінка фінансового стану –

Таблиця 9.9. Показники для проведення фінансового аналізу підприємств України *

№	Показник	Формула	Формула розрахунку за звітною
1	2	3	4
1. Оцінка майнового становища			
1.1	Сума господарських коштів, що знаходяться у розпорядженні підприємства	Результат балансу (В)	ф. 1, ряд. 640 (ряд. 280)
1.2	Темпи зростання оборотних активів	$\frac{\text{Оборотні активи на кінець періоду}}{\text{Оборотні активи на початок періоду}} \cdot 100$ (ОА _{кін}) / (ОА _{поч})	ф. 1, гр. 4 ряд. 260 ф. 1, гр. 3 ряд. 260 - 100
1.3	Коефіцієнт придатності необоротних активів	$\frac{\text{Необоротні активи (НА)}}{В} \cdot 100$	ф. 1, ряд. 080 ф. 1, ряд. 640 (ряд. 280) - 100
1.4	Коефіцієнт придатності основних засобів	$\frac{\text{Знос основних засобів (Зн)}}{\text{Пірисна вартість основних засобів (ПВн)}}$	1 - ф. 1, ряд. 032 ф. 1, ряд. 031
1.5	Коефіцієнт зносу основних засобів	$\frac{Зн}{ПВн}$	ф. 1, ряд. 032 ф. 1, ряд. 031
2. Оцінка ліквідності			
2.1	Розмір власних оборотних коштів (ВОК)	Власний капітал (ВК) - Необоротні активи (НА)	ф. 1, ряд. 380 - ряд. 080

* Розрахунок показників здійснюється в урахуванням даних на початок та кінець звітного періоду.

1	2	3	4
2.2	Маневреність власних оборотних коштів	$\frac{\text{Грошові кошти та їх еквіваленти (ГК)}}{\text{ВОК}}$	ф. 1, ряд. 230 ф. 1, ряд. 380 - ряд. 080
2.3	Коефіцієнт покриття	$\frac{\text{ОА} + \text{Витрати майбутніх періодів (Вмп)}}{\text{ПЗ} + \text{Доходи майбутніх періодів (Дмп)}}$	ф. 1, ряд. 260 - ряд. 270 ф. 1, ряд. 620 + ряд. 630
2.4	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{\text{ОА} + \text{Вмп} - \text{Зпаси і товари (ЗТ)}}{\text{ПЗ} + \text{Дмп}}$	ф. 1, ряд. 260 + ряд. 270 ф. 1, ряд. 620 + ряд. 630 (ряд. 100 + ... + ряд. 140) ф. 1, ряд. 620 + ряд. 630
2.5	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{\text{Грошові кошти та їх екв. у нац. та іноз. валютах (ГКн)}}{\text{ПВ} - \text{Дмп}}$	ф. 1, ряд. 230 + ряд. 240 ф. 1, ряд. 620 + ряд. 630
2.6	Частка оборотних коштів у активах	$\frac{\text{ОА} + \text{Вмп}}{В}$	ф. 1, ряд. 260 + ряд. 270 ф. 1, ряд. 640 (ряд. 280)
2.7	Частка виробничих запасів у поточних активах	$\frac{\text{Виробничі запаси (ВЗ)}}{\text{ОА} + \text{Вмп}}$	ф. 1, ряд. 100 ф. 1, ряд. 260 + ряд. 270
3. Оцінка фінансової стійкості			
3.1	Коефіцієнт фінансової автономії	$\frac{\text{ВК}}{В}$	ф. 1, ряд. 380 ф. 1, ряд. 640 (ряд. 280)

1	2	3	4
3.2	Коефіцієнт залучення власних коштів (коефіцієнт фінансової залежності)	$\frac{B}{BK}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 640 (ряд. 280)}}{\text{ф. 1, ряд. 380}}$
3.3	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\frac{BK - HA}{BK}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 380 (ряд. 080)}}{\text{ф. 1, ряд. 380}}$
3.4	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	$\frac{\text{Цілісове фінансування (ЦФ) + ДЗ + ПЗ + Л_{\text{вн}}}{B}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 420 + ряд. 480 + ряд. 620}}{\text{ф. 1, ряд. 640 (ряд. 380) + ряд. 620}}$ $\frac{\text{ф. 1, ряд. 640 (ряд. 280)}}{\text{ф. 1, ряд. 640 (ряд. 280)}}$
3.5	Коефіцієнт покриття довгострокових вкладень	$\frac{ДЗ}{HA}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 480}}{\text{ф. 1, ряд. 080}}$
3.6	Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	$\frac{ДЗ}{ДЗ + BK}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 480}}{\text{ф. 1, ряд. 380 + ряд. 480}}$
3.7	Коефіцієнт співвідношення залучених та власних коштів	$\frac{\text{ЦФ} + ДЗ + ПЗ + Л_{\text{вн}}}{BK}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 420 + ряд. 480 + ряд. 620}}{\text{ф. 1, ряд. 380 + ряд. 620}}$ $\frac{\text{ф. 1, ряд. 280}}{\text{ф. 1, ряд. 280}}$

1	2	3	4
3.8	Коефіцієнт структури залученого капіталу	$\frac{ДЗ}{\text{ЦФ} + ДЗ + ПЗ + Л_{\text{вн}}}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 480}}{\text{ф. 1, ряд. 420 + ряд. 480 + ряд. 620 + ряд. 620}}$
3.9	Коефіцієнт фінансової незалежності капіталізованих джерел	$\frac{BK}{ДЗ + BK}$	$\frac{\text{ф. 1, ряд. 380}}{\text{ф. 1, ряд. 380 + ряд. 480}}$
4. Оцінка ділової активності			
4.1	Обсяг виручки від реалізації	Чистий дохід від реалізації продукції (ЧД _р)	ф. 2, ряд. 035
4.2	Балансовий прибуток	Чистий прибуток або збиток (ЧП) або (З)	ф. 2, ряд. 220 (ряд. 225)
4.3	Фондовіддача	$\frac{ЧД_r}{\text{Середньорічна вартість основних засобів (СВ_{\text{вн}})}}$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 035}}{\text{ф. 1, (гр. 3 ряд. 031 + гр. 4 ряд. 031) : 2}}$
4.4	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (К _{дз})	$\frac{ЧД_r}{\text{Середньоріч. варт. чист. дебіторської заборгов. (СВ_{\text{дз}})}}$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 035}}{\text{ф. 1, (гр. 3 ряд. 180 + гр. 4 ряд. 160) : 2}}$

1	2	3	4
4.5	Період оборотності дебіторської заборгованості ($T_{дд}$)	$\frac{\text{Кількість днів у періоді (} K_{дд} \text{)}}{K_{дд}}$	$\frac{360 (120,90)}{K_{дд}}$
4.6	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості ($K_{кк}$)	$\frac{\text{Середньоріч. собіварт. реалізації продукції (} CP_p \text{)}}{\text{Середньоріч. кредитор. заборгован. (} CP_{кк} \text{)}}$	$\frac{\phi. 2, \text{ ряд. 040} : 2}{\phi. 1, (\text{гр. 3 ряд. 530} + \text{гр. 4 ряд. 530}) : 2}$
4.7	Період оборотності кредиторської заборгованості ($T_{кк}$)	$\frac{K_{кк}}{K_{кк}}$	$\frac{360 (120,90)}{K_{кк}}$
4.8	Коефіцієнт оборотності запасів (K_z)	$\frac{CP_z}{\text{Середньорічна вартість запасів (} CB_z \text{)}}$	$\frac{\phi. 2, \text{ ряд. 040}}{\phi. 1, (\text{гр. 3 ряд. 100} - \text{ряд. 140} + \text{гр. 4 ряд. 100} - \text{ряд. 140}) : 2}$
4.9	Період оборотності запасів (T_z)	$\frac{K_{кк}}{K_z}$	$\frac{360 (120,90)}{K_z}$
4.10	Коефіцієнт оборотності активів (K_a)	$\frac{ЧД_a}{B}$	$\frac{\phi. 2, \text{ ряд. 035}}{\phi. 1, \text{ ряд. 640 (ряд. 280)}}$

1	2	3	4
4.11	Тривалість фінансового циклу ($T_{фв}$)	$T_z + T_{дд} - T_{кк} - T_{кз}$	
4.12	Тривалість операційного циклу ($T_{оп}$)	$T_z + T_{дд}$	
4.13	Коефіцієнт покриття дебіторської заборгованості	$\frac{CB_{дд}}{ЧД_p}$	$\frac{\phi. 1, (\text{гр. 3 ряд. 160} + \text{гр. 4 ряд. 160}) : 2}{\phi. 2, \text{ ряд. 035}}$
4.14	Оборотність власного капіталу	$\frac{ЧД_p}{\text{Середньорічний розмір власного капіталу (} BK_{оп} \text{)}}$	$\frac{\phi. 2, \text{ ряд. 035}}{\phi. 1, (\text{гр. 3 ряд. 280} + \text{гр. 4 ряд. 280}) : 2}$
4.15	Оборотність основного капіталу	$\frac{ЧД_p}{\text{Середньорічний результат балансу (} B_{оп} \text{)}}$	$\frac{\phi. 2, \text{ ряд. 035}}{\phi. 1, (\text{гр. 3 ряд. 640(280)} + \text{гр. 4 ряд. 640(280)}) : 2}$
4.16	Коефіцієнт стійкості економічного зростання	$\frac{ЧП - \text{Дивіденди, виплачені акціонерам}}{BK}$	$\frac{\phi. 2, \text{ ряд. 220} - \phi. 3, \text{ ряд. 350}}{\phi. 1, \text{ ряд. 380}}$

1	2	3	4
5. Оцінка рентабельності			
5.1	Обсяг чистого прибутку	$\frac{\text{Прибуток від звичайної діяльності (Пзв) + Надзвичайні доходи (НД) - Надзвичайні витрати (НВ) - Податки з надзвичайного прибутку (Нп)}{}$	ф. 2, ряд. 190 + ряд. 200 - ряд. 205 - - ряд. 210
5.2	Рентабельність продукції	$\frac{\text{ЧП}}{\text{Собівартість реалізованої продукції (СР)}} \cdot 100\%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 220}}{\text{ф. 2, ряд. 040}} \cdot 100$
5.3	Рентабельність активів	$\frac{\text{ЧП}}{\text{Бак}} \cdot 100\%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 220} \cdot 100}{\text{ф. 1, (гр. 3 ряд. 640 ряд. (280) + гр. 4 ряд. 640 ряд. (280)) : 2}}$
5.4	Рентабельність власного капіталу	$\frac{\text{ЧП}}{\text{ВКвп}} \cdot 100\%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 220} \cdot 100}{\text{ф. 1, (гр. 3 ряд. 280 + гр. 4 ряд. 380) : 2}}$
5.5	Рентабельність основного капіталу	$\frac{\text{Прибуток від звичайн. діяльн. до платіжних умов (Пп. ум.)}}{\text{В}} \cdot 100\%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 170}}{\text{ф. 1, ряд. 640 (ряд. 280)}} \cdot 100$
5.6	Операційна рентабельність реалізованої продукції	$\frac{\text{Операційний прибуток (Опр)}}{\text{ЧДр}} \cdot 100\%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 100}}{\text{ф. 2, ряд. 035}} \cdot 100$
5.7	Чиста рентабельність реалізованої продукції	$\frac{\text{ЧП}}{\text{ЧДр}} \cdot 100\%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 220}}{\text{ф. 2, ряд. 035}} \cdot 100$
5.8	Валова рентабельність продажу	$\frac{\text{Валовий прибуток (Впр)}}{\text{ЧДр}} \cdot 100\%$	$\frac{\text{ф. 2, ряд. 050}}{\text{ф. 2, ряд. 035}} \cdot 100$

Опис кожного показника, методики його розрахунку, значення фактичне та нормативне, що це значить для підприємства.

Розділ 9. Фінансове планування на підприємстві

Фінансове планування – це ...

На підприємстві фінансове планування здійснюється ...

Об'єкт –

В Додатки – виробничо-фінансовий план, баланс доходів і витратів, звіт про рух грошових коштів,

Позитивні аспекти фінансового планування –

Бізнес-план - .... це , основні розділи ... , якщо складався на підприємстві, то в Додатки

Платіжний календар - ....

Зведений фінансовий план - .....

Розділ 10. Фінансова санація та банкрутство

Фінансова санація –

У яких випадках здійснюється санаційні заходи –

Банкрутство - ...

Причини банкрутства –

Послідовність розрахунків при банкрутстві –

Оцінка ймовірності банкрутства за певною методикою (обирайте самостійно за якою):

1. Для визначення незадовільної структури балансу неплатоспроможних підприємств існує система критеріїв. Для вітчизняних економічних умов найбільш прийнятною є

система показників У. Бівера.

Коефіцієнт Бівера = (Чистий прибуток - Амортизація) / (Довгострокові зобов'язання + Короткострокові зобов'язання)

Рентабельність активів = (Чистий прибуток / Активи) x 100

Фінансовий лівередж = (Довгострокові зобов'язання + Короткострокові зобов'язання) / Активи

Коефіцієнт покриття активів чистим оборотним капіталом = (Власний капітал + Позаоборотні активи) / Активи

Коефіцієнт покриття зобов'язань = Обігові кошти / Короткострокові зобов'язання x 100

2. Прогнозування ймовірності банкрутства може здійснюватися за допомогою двофакторної моделі Альтмана. Ця модель вимагає розрахунку коефіцієнта Z . Якщо цей коефіцієнт буде більше нуля — ймовірність банкрутства велика. Від'ємне значення коефіцієнта Z вказує на малу ймовірність.

Модель Альтмана:

$$Z = -0,3877 - 1,0736K_1 + 0,0579K_2,$$

де K_1 — коефіцієнт покриття;

K_2 — титома вага залучених засобів в пасивах.

Оцінку можливості відновлення платоспроможності в найближчі півроку проводять за допомогою спеціального коефіцієнта

$$K_v = (K_{п.л.п.} + 6 \text{ міс.} / 12 \text{ міс.} \times (K_{п.л.к.} - K_{п.л.н.})) / НК_{п.л.}$$

де K_v — коефіцієнт відновлення платоспроможності,

$K_{п.л.п.}$ - коефіцієнт поточної ліквідності на початок періоду,

$K_{п.л.к.}$ — коефіцієнт поточної ліквідності на кінець періоду,

$НК_{п.л.}$ — нормативне значення коефіцієнта поточної ліквідності.

Прогнозування ймовірності банкрутства може також здійснюватися за допомогою п'ятифакторної моделі Альтмана:

$$Z = 1,2 X_1 + 1,4 X_2 + 3,3 X_3 + 0,6 X_4 + X_5,$$

де X_1 — частка оборотного капіталу в активах підприємства;

X_2 — частка нерозподіленого прибутку від реалізації продукції до активів підприємства;

X_3 — відношення прибутку від реалізації продукції до активів підприємства;

X_4 - відношення ринкової вартості звичайних і привілейованих акцій до пасивів підприємства;

X_5 — відношення обсягу продаж до активів

Значення показника Z	Ймовірність банкрутства
До 1,8	Дуже висока
1,8-2,70	Висока
2,71 -2,99	Можлива
3,0 і більше	Низька

Висновок і Ваші пропозиції по покращенню фінансового стану досліджуваного господарства.

Висновки

Складаються з висновків по кожному розділу (1 абзац з розділу). Кожний абзац нумерується. Під висновками ставиться дата, та розпис студента.

Список використаних джерел

Літературні джерела розташовуються в алфавітному порядку, не потрібно розпочинати з законів, інструкцій – все по алфавіту.

Приклад:

1. Демченко Т. Оборотні активи та їх відображення в бухгалтерському обліку та фінансової звітності / Т. Демченко // Актуальні проблеми економіки. - 2007. - № 9. - с. 179-184.

2. Головка В.І. Фінансово-економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека: Навч. посібник / В.І. Головка, А.В. Мінченко, В.М. Шарманська. – К.: Центр навчальної літератури, 2006.- 448 с.

3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 11.05.2000 р. № 1707 –III, від 08.06. 2000 р. № 1807-III, від 22.06.2000 р. № 1829 –III).

Додатки

Після списку використаних джерел – окремий аркуш «Додатки»

Додатки нумеруються в правому верхньому куті – «Додаток А», «Додаток Б», лапки не ставляться, букви Г, З, О, Х в нумерації не використовуються.

Після закінчення букв алфавіту використовується подвійна буквенна нумерація – АА, АБ, АВ .....

Методичні вказівки розроблено:

к. е. н., доцентом кафедри фінансів Данік Н.В.

Рецензенти: *Червен І.І.* – д.е.н., професор, завідувач кафедри організації виробництва та агробізнесу Миколаївського ДАУ

Мармуль Л.О. – д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку Херсонського ДАУ

Друкується за рішенням методичної комісії економічного факультету
Миколаївського державного аграрного університету від
27 січня 2010 р. протокол № 5